

LOVE OG ANSTALTER,
som vedrøre
UNGDOMMEN I ITALIEN.

Oversættelse¹.)

„Det er umuligt, mine herrer, at forestille sig den grad af moralsk fordærvelse, som fængslet bringer over hine ulykkelige børns sjæle. Og derfor er det en grundsætning, som burde indskrives over alle retfærdighedens paladser og indprentes i øvrighedens hjerter: „når det gælder børn, da så lidt fængsel som muligt“. Det skrækkelige indtryk, som barnet modtager, når det første gang rammes af retfærdighedens hånd, er allerede ikke mere det samme anden gang. Lidt efter lidt gør det sig fortroligt med hine sjælsbevægelser, og for hver gang det rammes, mister det noget af den agtelse, som det skylder sig selv og loven.“

Disse ord rettede Advokat VIRGILIO RANZOLI på en generalforsamling i Mantuas beskyttelsesforening for løsladte straffefanger 13. Juni 1880 til de tilstedeværende, da han skulde afgive beretning til foreningen om den mulige trang til grundlæggelsen af en tvangsopdragelsesanstalt for

¹) Nordwestdeutscher Verein für Gefängniswesen. 8 Vereinsheft. Oldenburg 1881.

forsømte og forbryderiske ynglinge ved siden af dens tidligere virksomhed for de for største delen fuldvoxne straffede. Jeg vidste intet, hvormed jeg bedre kunde indlede dette arbejde for dermed at betegne det mål, som jeg har tilstræbt med det og med tidligere offentliggørelser af lignende art om andre stater, hvilke alle have til hensigt efter evne at bidrage til en almindelig forståelse af, *at et rationelt penitentiærsystems frødige virksomhed ganske væsentlig beror på forsøgelsen af det præventive element tilligemed bestræbelsen for en formindskelse af det repressive, og at bevogtning er bedre end straf.*

I. Lovgivningen.

Her komme i betragtning: Codice penale for hans Majestæt Kongen af Sardinien af 20. November 1859; Legge sulla Sicurezza Pubblica af 1865 og Codice civile del regno d'Italia af 1865. — Angående de to første er følgende at bemærke:

Før året 1859 fandtes der i Italien væsentlig 3 forskellige straffelove: på Sardinien galdt den 1839 af Kong **KARL ALBERT** udstedte, som stod i ry for at være ualmindelig streng; i Toscana, hvor siden 1786 den ved sin mildhed i det hele taget, ved afskaffelsen af pinebæk, dødsstraf og formueskonfiskation specielt fremragende leopoldske lovgivning havde hersket, var der 1853 under Storhertug **LEOPOLD II** udstedt en ny straffelov, som igen indførte dødsstraf; kongeriget Begge Sicilier havde 1819 indført en på grundlag af **NAPOLÉONS** Code pénal udarbejdet straffelov, som ved siden af andre fortrin også udmærkede sig ved afskaffelsen af infamerende straffe. Efter freden i Zürich, 10. November 1857, og Sardinien's udvidelse med det meste af Lombardiet blev den sardiniske straffelov revideret i enkelte retninger ved en i dette øjemed nedsat overordenlig kommission, og derpå ved dekret af 20. November 1859 publiceredes den under den ovenfor anførte betegnelse først for Sardinien og Lombardiet, det følgende år efter erhvervelsen

af Parma, Modena, Toscana, den største del af Kirkestaten og Neapel også for disse stater, som nu dannede kongeriget Italien; efter 1866 udstraktes den også til Venetien og efter 1870 til Rom. I Neapel lykkedes det dog kun at indføre den ved tilståelsen af nogle ny, den gældende ret undtagne modifikationer, medens Toscana modsatte sig indførelsen deraf med held og endog efter at have afskaffet dødsstraf (10 Januar 1860) opnåede at bibeholde sin straffelov af 1853. Efter 1865 er der nu allerede gentagne gange udarbejdet lovforslag, som dels ere blevne voterede i senatet, dels i kamrene, men vedblivende differenser i spørgsmålet om indførelse eller afskaffelse af dødsstraf have forhindret udførelsen af dette så vigtige legislatoriske værk, og man må således, med undtagelse af Toscana, anse den modificerede sardinske codex af 1859 for den straffelovbog, der endnu i vore dage er den gældende i kongeriget Italien.

Loven om den offentlige sikkerhed bestemmer, at dennes embedsmænd skulle have deres opmærksomhed henvendt paa den offentlige ordens og lovenes overholdelse, så vidt muligt forhindre, at der begås forbrydelser, og yde en hjælpsom hånd ved alle offentlige eller andre ulykkestilfælde. Disse embedsmænd danne et særegent korps, *carabinieri reali*, som anses for et elitekorps og nyder stor agtelse og tillid. I enhver by på over 60,000 indbyggere findes et bureau for *carabinieri*.

1. Codice penale af 1859.

Bog I. Titel II. Kapitel II.

Art. 88. Ynglingen i en alder af indtil 14 år underkastes ikke straf, når han har handlet uden skelneevne. Når der er tale om en forbrydelse eller forseelse, kunne domstolene forordne, at den anklagede skal henvises til sine forældre, og at det skal pålægges forældrene at opdrage ham godt og våge over hans vandel, og det under en straf af den mulige skadeserstatning og undertiden efter sagens karakter under en pengebøde på indtil 150 lire.

Fremdeles bevare domstolene deres ret til at forordne den anklagede indsat i en offentlig arbejdsanstalt (*in uno stabilimento pubblico di lavoro*). Opholdets varighed her retter sig efter den optagnes alder og hans forseelses art, men tør dog ikke overskride fuldendelsen af hans 18de år.

Art. 89. Har det unge menneske i en alder af indtil 14 år handlet med skelneevne, så træde følgende bestemmelser i kraft:

1. Er der tale om en forbrydelse, hvorfor dødsstraf eller livsvarigt tvangsarbejde i lænker (*lavori forzati a vita*) idømmes, skal han straffes med fængsel (*custodia*) fra fem indtil tyve år.

2. Er der tale om en forbrydelse, hvorfor idømmes tvangsarbejde i lænker på visse år, skal han straffes med fængsel fra to indtil ti år.

3. I alle andre forbrydelsestilfælde idømmes han fængsel fra en femtedel indtil halvdelen af den straffetid, som han i en alder af over tyve år vilde være bleven idømt.

4. Er der tale om en forbrydelse, hvorfor straffearbejde af ringere grad (*carcere*) idømmes, så skal han straffes med fængsel (*custodia*) på indtil halvdelen af den straffetid, som han vilde være bleven idømt i en alder af over fjorten år.

5. Er der tale om andre korrektionelle eller politistrafte, så kunne bestemmelserne i § 88 2 og 3 komme til anvendelse.

Art. 90. Det unge menneske på over fjorten år og under 18 år skal straffes efter følgende regler:

1. Er dødsstraf den forskyldte straf, skal han dømmes til tvangsarbejde (*reclusione*) på femten år.

2. Er tvangsarbejde i lænker på livstid den forskyldte straf, skal han dømmes til tvangsarbejde på ti år.

3. Hvad andre kriminelle straffe angår, da skal han lide disse straffe med en formindskelse af to grader, hvorhos tvangsarbejde i lænker forandres til tvangsarbejde, og dette sidste tør da ikke overskride syv år.

4. Er tvangsarbejde den forskyldte straf, skal denne forandres til fængsel på i det mindste et år.

5. Korrektionnelle- eller politi- straffe skulle anvendes med en formindskelse af to grader.

Art. 91. Det unge menneske på over atten og under tyve år rammes af den lovlige straf med formindskelse af en grad.

Bog I. Titel I. Kapitel II.

Art. 26. De korrektionnelle straffe ere:

1. Straffearbejde af ringere grad (*carcere*).
2. Fængsel (*custodia*).
3. osv. osv.

Art. 27. Den, der er dømt til straffearbejde af ringere grad (*carcere*), skal anbringes i en korrektionsanstalt og kan da efter reglementets nærmere bestemmelse sættes til de arbejder, som anvendes her.

Når straffene . . . .

Art. 28. *Custodia* er en anstalt for undervisning og arbejde (*una casa di istruzione e d'industria*); den må holdes adskilt fra den i § 27 omtalte og er ganske særligt bestemt for dømte af ung alder og ringe skelneevne.

Reglementet vil fastsætte det nærmere med hensyn til husordenen osv.

Bog I. Titel I. Kapitel V.

Art. 57. Varigheden af straffen *custodia* og den kategori af personer, på hvilken den kan anvendes, er fastsat i Bog I. Titel II. Kapitel II.

Bog II. Titel VIII. Kapitel III.

Art. 441. Unge mennesker under sexten år, som hengive sig til lediggang eller vagabondering, skulle første gang overgives til deres forældre eller værger, og disse skulle da være forpligtede til at våge over deres uddannelse til en forretning eller et håndværk.

I modsat fald kunne forældrene eller værgerne idømmes en pengebøde på indtil 150 lirer eller fængsel fra en til tre

måneder, og de unge mennesker kunne indsættes i en offentlig arbejdsanstalt, indtil de der have lært en forretning eller et håndværk.

I de samme anstalter kunne unge mennesker under sexten år hensættes, som enten ingen formyndere eller værger have, eller som trods al anstrengelse fra disses side ikke ville vænne sig til ordenligt arbejde.

Optagelsens varighed tør ikke strække sig ud over myndighedsalderen.

Art. 466. På tiggere anvendes bestemmelserne i § 441.

2. Loven sulla Sicurezza Publica af 1865.

Art. 72. Lediggængere og vagabonder under sexten år skulle overensstemmende med straffelovens bestemmelser overgives til deres forældre eller værger eller anbringes i en offentlig arbejdsanstalt.

3. Codice civile af 1865.

Bog I. Titel VIII.

Art. 222. En fader, som ikke formår at ave sin søns opsøtsighed, kan fjerne ham fra familien, men skal da efter hensynet til sine egne formuesforhold yde ham det allernødvendigste underhold. Når det viser sig at være nødvendigt, kan han også henvende sig til retspræsidenten for at få sønnen indsat i den opdragelses- og forbedringsanstalt (*in quella casa, o in quell' istituto di educazione o di corresseione*), som synes bedst egnet til at forbedre ham. Bemyndigelse hertil kan også søges mundtligt, og retspræsidenten kan træffe en foranstaltning uden iagttagelse af særlige formaliteter og uden at være forpligtet til en nøjagtig begrundelse.

Art. 223. I alle i de to foregående artikler forudsatte tilfælde tilstedes der rekurs til appellationsrettens præsident mod retspræsidentens foranstaltning, og i sådanne rekurs-tilfælde skal altid statsfiskalen høres.

Bog I. Titel IX. Kapitel I.

Art. 240. Mindreårig er den, som endnu ikke har fyldt det 21de år.

Bog I. Titel X. Kapitel I.

Art. 323. Fuldmyndigheden er fastsat til det fyldte 21de år.

Af en sammenligning mellem disse forskellige bestemmelser fremgaa følgende hovedgrundsætninger:

Adskillelse af de vagabonderende og tiggende ynglinge fra de forbryderiske, i hvilken henseende kun de, som ere nævnte i Art. 89 sub 5, danne en undtagelse fra de sidste.

Adskillelse mellem de frifundne, som dog ere henviste til tvangsopdragelse, og dem, som ere idømte kriminelle straffe.

Fremhævelsen af det opdragende moment i straffefuldbyrdselsen, idetmindste ved én kategori, nemlig den yngste af de unge forbrydere. Art. 89. 1—4.

En fuldstændig udeladelse af det opdragende moment i straffefuldbyrdselsen ligeoverfor dens næst yngste kategori. Art. 90.

Adskillelse mellem de unge mennesker, som ere henviste til den opdragende straffefuldbyrdselse, og de ældre og andre voksne straffefanger.

Ulighed i behandlingen af de unge mennesker, som ere frifundne på grund af manglende skelneevne, og af dem, som ere dømte, fordi de besidde denne evne; hvad opdragelsens varighed angår, ere de sidste uheldigt stillede.

Ulighed i behandlingen af de vagabonderende og tiggende og de frifundne; hvad opdragelsens varighed angår, ere de sidste ugunstigt stillede (21de undertiden 18de år.)

Der viser sig fremdeles på flere punkter en vigtig lighed mellem den italienske og den franske lovgivning (art. 66: . . . . pour y être élevé et détenu og art. 67 af Code penal og art. 38 af Codice penale . . . una casa di istruzione e d'industria), og hermed turde muligvis

vejen være banet for en fortsat uddannelse af den del af den italienske strafferet, som angår unge mennesker, med opdragelsen som formål, i analogi med den franske ret, som i den henseende har gjort et betydningsfuldt skridt med udstedelsen af loven af 5 August 1850, og som for nærværende tid på det ivrigste er beskæftiget med fortsættelsen af disse arbejder.

Jeg vil med hensyn hertil henvise til min afhandling om „den franske og tyske lovgivning angående ungeforbrydere“, i 5te foreningshefte, side 60—105. — Destoværre har denne fortsatte uddannelse hidtil endnu ikke fundet sted, thi „udkast til en straffelov for kongeriget Italien“ af 1874, som blev forelagt senatet af den daværende justitsminister VIGLIANI, og som nu vel må betragtes som grundlaget for alle nyere legislatoriske arbejder indenfor strafferechts område, har med hensyn til de synspunkter, som her komme i betragtning, kun forandret lidet, og slet intet på gennemgribende måde. At unge mennesker i en alder af over 14 år skulle indsættes i forbedringsanstalter til fuldbyrdelse af de straffe, som de ere blevne idømte, er lige så lidt udtalt som den senere tilbageholdelse af de der indsatte unge mennesker. i den hensigt at fuldende deres opdragelse, når de have udsonet den dem af dommeren idømte straf (se forslaget art. 66 og 67; sammenhold hermed i 5. foreningshefte side 79 og 87 de franske forslag og i 4. foreningshefte side 58 og 75 de hamborgske). For unge tiggeres og vagabonders indsættelse i anstalterne er der heller ikke bestemt nogen minimalgrænse, hvad deres alder angår. Derimod er den absolutte utilregnelighed indført, og dens grænse er henlagt til det fyldte 9 år, men angående de utilregnelige er der heller ikke truffet nærmere bestemmelser f. ex. med hensyn til deres anbringelse i en forbedringsanstalt; den i art. 88 fastsatte bøde er forhøjet fra 150 til 500 lire, og det er, tværtimod hvad der hidtil har været tilfældet, bestemt, at de, som ikke straffes på grund af manglende skelneevne, kunne beholdes

i anstalterne indtil myndighedsalderen, vagabonderne etc. kun til det fyldte 18 år; ved siden af *case di custodia* og *stabilimenti di lavoro* nævnes også *case di educazione o di correzione* og *stabilimenti di educazione*.

II. Case di Custodia.

Reglementet, som der sigtes til i Codice penale af 1859, art. 28, udstedtes den 27. November 1862. Under ministeriet NICOTERA er det dog ved kongeligt dekret af 29. November 1877 blevet erstattet af et nyt, i mange retninger forbedret reglement, som er trådt i kraft med den 1. Januar 1878, og hvis væsenligste bestemmelser give os følgende billede af disse anstalters nærværende tilstand, deres indre organisation, personale, opdragelses- og læremidler etc.

Case di custodia ere underlagte indenrigsministeriet. De ere bestemte til at optage de unge mennesker og voksne personer, som på grund af lovlige bestemmelser i forordningerne eller i kraft af kompetente retsøvrigheders dom ere blevne belagte med tvangsoptagelse (*ricovero forzato*) eller med custodiastraffen. Hensigten med *custodia* er de optagnes forbedring og opdragelse, deres undervisning i de elementære skolefag og uddannelse i en håndtering, som kan skaffe dem deres udkomme.

Anstalterne deles i by- og landanstalter, og nogle af de sidstnævnte skulle ligge på ubeboede øer i kongeriget og tjene til straffeanstalter for genstridige fanger fra de øvrige anstalter. Såvel de voksne og unge, som de af de sidste, der ere idømte fængselsstraf, og de af andre grunde indsatte skulle hensættes i adskilte bygninger og holdes fuldstændigt adskilte fra hverandre. En videregående, fuldstændig adskillelse af de enkelte skal finde sted om natten, medens dagen tilbringes i fællesskab; hvor imidlertid på grund af allerede bestående indretninger, som ikke kunne forandres, adskillelse om natten ikke er mulig, skulle

sovesalene holdes oplyste ved nattetid og bevogtes omhyggeligt¹⁾.)

I spidsen for hver *case di custodia* står en direktør; desuden er der ansat til opdragelsen og skolen en opdrager (*istitutor*), en lærer og en præst (*capellano*) og til forvaltningen en regnskabsfører og nogle skrivere. Direktøren, opdrageren og læreren danne anstaltsrådet; præsten træder kun til som stedfortræder for en af dem og opdrageren fører, når direktøren er fraværende, forsædet. Opdrageren må have fyldt sit 30te år, læreren sit 25de, og begge må have underkastet sig examen henholdsvis i de højere og lavere skolefag. Begge disse stillinger ere blevne oprettede efter NICOTERA's forslag ved kongelig forordning af 19. November 1876²⁾.) Lige til dette år havde *case di custodia* fuldstændig det samme personale som de sædvanlige straffeanstalter, og opdragerens virksomhed besørgetes så vidt muligt af direktøren, lærerens af præsten. NICOTERA iværksatte dog med godt resultat, at der skulde indføres andre indretninger i *case di custodia* på grund af deres opdragende tendens, og at de unges opdragelse ikke måtte overlades til fængelseembedsmænd, men kun til virkelige pædagoger af faget („unge menneskers opdragelse og oplærelse er en ganske særegen undervisningsgenstand, som ikke kan betros administrative embedsmænd men kun

---

¹⁾ Den betragtning, at det ny reglement formedelst mangel på bekvemt indrettede bygninger for mange, vigtige bestemmelser vedkommende vil indskrænke sig til at være et sådant blot af navn, har foranlediget CARLO BOGHI, Ingeniør og Direktør for en Ricovero Provinciale di Mendicita i Modena til at foretage nærmere undersøgelser om tvangsopdragelsesanstalters opførelse og indretning, hvilke han i år i foråret har offentliggjort under titlen: *La correzione coatta de' Minorenni traviati e delinquenti* (Parma hos MICHELE ADORNI). Værket er forsynet med 5 kobberstik. Da der næsten ganske mangler en litteratur om vedkommende genstand, så fortjener dette værks fremkomst visselig den største opmærksomhed.

²⁾ Ved kongl. dekret af 19. April 1881 ere posterne som *Istitutori* atter ophævede, og *istruzione morale e civile* pålagt lærerne.

til mænd, der ere særligt dygtige i den pædagogiske disciplin, i hvilken de med forstandens udvikling må forene følelsens finhed“), at der blev gjort mere end hidtil for skoleundervisningen, og at opdragelse og skole overgaves til fagmæssige embedsmænd. Om opdrageren hedder det ganske særligt, at han hos de indsatte skal vække følelsen af personlig værdighed, uddanne dem til retskafne og stræbsomme borgere og til tro tilhængere af kongen, fædrelandet og dettes fri institutioner og vænne dem til et ærbart og sædeligt liv, til renlighed, orden, respekt og gensidig velvillie. Til ham er det overdraget at føre hver enkelts *con-to morale*, som senere skal blive omtalt nærmere. Han skal tage vare på de ny optagne og bestemme, i hvilken klasse de skulle sættes, og hvilket arbejde der skal anvises dem. Læreren skal meddele skoleundervisning og forvalte anstaltens bibliotek; han indtager en lavere plads end opdrageren. Præsten giver religionstimer og holder morgen- og aftenandagt samt gudstjeneste om søndagen; han er forpligtet til daglig at besøge dem, som ere idømte disciplinære straffe, og de syge. Lægen — der ligesom præsten ikke hører med til det faste personale — har tilsyn med sygehuset; han skal to gange daglig besøge de syge og en gang daglig dem, som befinde sig i straffecellen, og iøvrigt har han den specielle omsorg for anstaltens sundhedstilstand. Lærer, præst og læge skulle alle føre udførlige registre over alt, hvad der angår deres tjeneste, for at kunne afgive års- og månedberetninger. Opsynet forrettes i almindelighed af fængselsopsynsmænd, dog kunne også andre personer sættes i deres sted; ved valget af disse skal der navnlig tages hensyn til udtjente underofficerer, og man må forsikre sig om, at de kunne læse og skrive, og at de have opført sig godt. Opsynsmænd indsættes af anstaltsrådet, overopsynsmanden af ministeren; de bære borgerlig men ens klædedragt. De mod dem anvendelige disciplinærstraffe ere: irettesættelse, suspension fra otte dage indtil en måned, afskedigelse; irettesættelse og suspension på indtil 14 dage

kan foretages af direktøren alene, enhver anden straf kun af anstaltsrådet, og afskedigelse af overopsynsmanden kun af ministeren; så længe suspensionen varer skal opsynsmanden fjernes fra anstalten og miste sin gage. Værkmestrene indsættes og afsættes af ministeren. Det almindelige hustyende (*personale di fatica*) står alene under anstaltsrådet.

De indsattes optagelse foregår efter ordre fra ministeriet. Umiddelbart efter optagelsen og anlæggelsen af anstaltens klædedragt følger hensættelsen i celle i otte, højst fjorten dage, hvorom opdrageren træffer bestemmelse, og efter denne tids forløb, i hvilken den isolerede besøges så ofte som muligt af direktøren, opdrageren og præsten, følger hans hensættelse i selve anstalten. Her findes tre klasser: den første eller almindelige, den anden eller belønningsklassen og den tredie eller straffeklassen; udtagelse af den sidste er kun mulig ved en ny hensættelse i den første, i tilfælde af forbedring, eller ved at vedkommende sendes til en ø. De forskellige klassers medlemmer adskille sig fra hverandre i det ydre ved en gallon på den venstre arm af grå, rød eller blå farve. Enhver klasse er efter dens medlemmers alder og det håndværk eller den håndtering, som drives af dem, inddelt i afdelinger (*squadre*), over hvilke der er sat en af opdrageren udnævnt opsynsmand, og det er på det strengeste forbudt medlemmerne af de forskellige afdelinger at have noget samkvem med hverandre under arbejdet, skoletiden, gudstjenesten, måltiderne eller i sovesalene. Forflyttelsen fra tredie til første og fra første til anden klasse sker efter fortjeneste. Fortjenesten (*il merito*) beregnes efter en vis sum af points, som den indsatte må have erhvervet sig i de fire afdelinger: 1. moral og religion, 2. arbejde, 3. skole, 4. orden og renlighed, hvilke ere satte i et meget kompliceret system og danne den ovennævnte *conto morale*. (Sammenlign hermed *régime morale* i de belgiske statsanstalter.) Omflytningen indenfor disse tre

klasser er overladt til anstaltsrådet; forflytningen til en ø afgøres af ministeriet.

Om arbejdet hedder det, at det skal udfylde hele de indsattes tid, forsåvidt der ikke bliver lagt beslag på den af skolen, måltiderne og den nødvendige hvile, og at den unge alder overhovedet ikke udelukker fra arbejde. Arbejdskontrakter, der ere indgåede med private personer, behøve ministeriets sanktion. Den, der ved årets slutning har fået et vist antal points for arbejde, får en præmie i form af en underholdende bog eller et sparekasseindskud på 5—10 lire, som udbetales ved hans løsladelse. Der finder også en årlig udstilling af arbejder sted „og det ikke for at tjene til vidnesbyrd om anstaltens gode forvaltning, men for at stille hver enkelts dulighed i det rette lys og for ved nævnelser af hans navn at vække hans egen ærgerrighed og ansøre alle andre ved hans eksempel“.

Skoleundervisningen (om dennes varighed og mål se sub IV) skal ikke gå videre, end det er nødvendigt for en simpel arbejder. Fagene ere: læsning, skrivning, modersmålet, regning, tegning, det metriske system, begyndelsesgrundene i geografi, udtog af fædrelandshistorien og begyndelsesgrundene i naturfagene. Den korteste skoletid er 1½ time pr. dag. Der afholdes en årlig prøve, og der uddeles præmier ligesom for arbejdet. Religionsundervisningen skal navnlig indprente eleverne menneskenes pligter mod Gud, mod *dem* selv, mod *deres* medmennesker og mod samfundet.

Kosten er den sædvanlige, enten belønnings-, syge- eller straffekost, hvorom de vedkommende tabeller indeholde det nærmere. At købe eller nyde nogensomhelst anden føde er forbudt; herfra undtages dog de indsatte, som arbejde i fremmede værksteder udenfor anstalten, da de få kosten af vedkommende arbejdsgiver.

Hviletiden er på søgnedagene en time, på helligdagene det dobbelte, og denne tid anvendes til spadseren, mili-

tære øvelser, gymnastik og leg. Straffeklassens medlemmer tør ikke blande sig mellem de andre klasser.

Belønningerne ere følgende: for den almindelige klasse tilladelse til fra tid til anden at modtage besøg af pårørende eller skrive breve til disse; fremdeles en tiendedel af arbejdsfortjenesten, som udbetales ved løsladelsen; for belønningsklassen tre tiendedele af arbejdsfortjenesten, hvoraf igen en tiendedel bliver lagt til side til udbetaling ved løsladelsen, medens det øvrige strax kan bruges på passende måde, og herover holdes der afregning hver uge; et særligt måltid på helligdage; optagelse i anstaltens musikkorps med ret til videre uddannelse, når særligt anlæg er tilstede; udsigten til at blive lærerens assistent og krav på at anbefales til kongens nåde. Desuden gives der følgende andre belønninger: den, der har været to år i anstalten og deraf sex måneder i anden klasse, får lov til på helligdage at besøge sine forældre eller andre, vel ansete folk, men ved disse besøg ledsages han dog af opdrageren eller en stedfortræder for denne. Den, der har været tre år i anstalten og heraf et år uafbrudt i belønningsklassen, og som hver måned ikke har fået under otte points i hver af de ovennævnte fire afdelinger, erholder en medaille med påskriften „*al merito*“, som bæres på venstre side af brystet, desuden rettighed til at udnævnes til værkmesterens assistent og til at arbejde i værksteder udenfor anstalten; dog må han vende tilbage til denne hver aften. Medaillen mister han temporært ved forflyttelse fra belønningsklassen ind i den almindelige og definitivt ved forflyttelse ind i straffeklassen. De voxne og de, der ere komne ind i anstalten ved en retskendelse som dømte, ere udelukkede fra delagtighed i de sidste slags belønning.

De disciplinære straffe ere: 1. advarsel af opdrageren, som kan skærpes ved, at den gives i alle de indsattes påhør; 2. udelukkelse fra fritimerne for en tid af en til otte dage; forbud mod køb af extra-mad (*supravvitto*) i samme tidsrum; 4. celle med vand og brød i to til tre dage; 5.

celle med vand og brød i fire til otte dage; 6. delvis eller fuldstændig fortabelse af allerede fortjente points; 7. hen-sættelse i straffeklassen. Straffene sub 1. og 2. idømmes for ulydighed, urenlighed, for at stå for sent op om morgenen, for uagtpågivenhed i kirken, skolen eller værkstedet, for brud på tavsheden i de tilfælde, hvor denne er påbudt, for uærbødige svar og overhovedet for alle mindre forseelser; straffene sub 3. og 4. for forsætlig og ondskabsfuld beska-digelse af genstande, for hån eller trusler mod kammerater, for fortsat ulydighed og uforskammetheder i ord eller gerning mod værkkestrene og opsynsmændene; straffene sub 5. 6. og 7. for handlinger og skrifter, som stride mod sædeligheden, utilladelig tilegnelse af fremmed ejendom, usømmelig opførsel mod de højere foresatte, mishandling af kammerater, sammenrottelser, opløb, oprør og undvigelse, med det forbehold, at anvende ordenlige, kriminelle straffe i pågældende tilfælde. Ved fuldbyrdelsen af straffene sub 4. og 5. skydes hver tredie dag en varm suppe (*una minestra*) ind imellem. Straffene fra 1. til 4. idømmes af direktøren, de andre 3 straffe kun af anstaltsrådet. Undvigelse medfører foruden den fastsatte straf endnu vedvarende fortabelse af tidligere tilståede belønninger, besøg hos forældre etc. og arbejde i værksteder udenfor anstalten.

I landanstalterne skulle de indsatte holdes til mark- og have dyrkning og såvidt muligt til de for agerdyrkingen nyttige håndværker; det samme er tilfældet i straffeanstalterne på søerne. Når de straffede et år igennem have vist en god opførsel, kunne de beskæftiges med et håndværk, og når dette gentager sig et år til, kan der indgives forslag til ministeriet om igen at indsætte dem i den tidligere anstalt.

Så vidt reglementsbestemmelserne!

III. Riformatori.

Ligesom der efter grundlæggelsen af „Das rauhe Haus“ i Hamburg og af Mettray's „Colonie agricole“ ved Tours i de fleste af Evropas stater oprettedes privatanstalter til

optagelse af forsømte unge mennesker, således har dette også været tilfældet i Italien, og på samme måde som andensteds have også i Italien regeringen og de provinsielle og kommunale administrationer i mangel af stats- og kommuneanstalter benyttet sig af privatanstalter til optagelse af de af loven dømte unge mennesker, så at der nu findes mange private opdragelses- og forbedringsanstalter i Italien. Disse betegnes som „*Rifformatorio*“; regeringen giver dem et tilskud på 80 cent pr. hoved pr. dag, velgørenhedsselskaber, privatpersoner etc. betale 1 lire 20 cent pr. hoved pr. dag. Da de, som ligge i provinsen Mailand, må regnes blandt de anerkendt bedste; da jeg gentagne gange har hørt sige, at deres indretninger have tjent til mønsterværdige forbilleder for andre anstalter, og da jeg, som allerede tidligere havde gjort mig bekendt med dem gennem korrespondance og lekture, ved den internationale velgørenhedskongres, som afholdtes der i September 1880, var så heldig at bese dem flere gange med deres egen generaldirektør som fører, så falder det naturligt, for at lære de private, italienske forbedringsanstalter at kende i almindelighed, her at fremstille det vigtigste af disse mailandske anstalters grundlæggelseshistorie, deres *Statuto organico* og *Regolamento*.

Anstalternes tal er tre: *al Marchiondi* og *al Patronato*, som ligge i selve byen Mailand, og *Parabiago* i en afstand fra Mailand af 3 kvarters kørsel på jernbanen, på vejen til Arona. Alle tre have privatinitiativer at takke for deres oprettelse, og, for så vidt betalingen for eleverne ikke tages i betragtning, gaver, legater og andre understøttelser fra venner og velyndere af præventivanstalter, hvoraf der heldigvis her findes et stort antal, for deres vedligeholdelse. Anstalten *al Marchiondi* er grundlagt i året 1841 af lægbroder PAOLO MARCHIONDI i en søldre klosterbygning, som indrømmedes ham hertil, og besidder nu en privatformue på 800000 lire; anstalten *al Patronato* er et værk af præsten SPAGLIARDI fra året 1845 og ejer 305000 lire; den var

oprindelig af den af SPAGLIARDI i året 1845 grundlagte beskyttelsesforening bestemt til at være et asyl for løsladte straffefanger, men foreningen lod efterhånden mere og mere unge mennesker nyde godt af sin beskyttelse, og således er lidt efter lidt arbejdsasylet for løsladte blevet til en forbedringsanstalt for unge mennesker. Anstalten i *Parabiago* er ligeledes SPAGLIARDI's værk; den skriver sig fra året 1864; den befinder sig i et tidligere cistercienserkloster og har nydt Kong VICTOR EMANUELS specielle velvillie, idet han f. ex. har skænket den 20,000 buske og træer fra den kongelige planteskole til anlæget af en park; den ejer en formue på omtrent 100,000 lire. Ved siden af disse kapitalformuer besidde alle tre anstalter deres bygninger som fri ejendom. Efter klostrenes og de gejstlige ordeners ophævelse i året 1867, hvorved anstalten *al Marchiondi* mistede sin direktør og sine lærere, som toges af REGOLARI SOMASCHI, stillede i overensstemmelse med bestyrelsernes ønske ved kongelig forordning af 27. Juli 1869 alle tre anstalter, med bibeholdelse af de særegne formuesforhold, under en generaldirektion, deres statuter blev stadfæstede, og SPAGLIARDI udnævntes til generaldirektør. *Al Marchiondi* og *Parabiago* kunne optage henved 300 elever, *al Patronato*, en ny opført bygning, omtrent 150. Systemet er hverken et familie-, kasernerings- eller fællesskabssystem; samtlige elever i alle tre anstalter ere ganske simpelt inddelte i sektioner på 30—40 individer, og hver sektion har et eneste stort værelse eller rettere en sal, der på en gang gør tjeneste både som soveværelse, dagligstue, spise-stue og skolestue. I spidsen for hver sektion står en opsynsmand, som tillige er værkmeester, og som sover i det samme værelse. Sengene ere af jern, stå med hovedenden mod væggen, så at fodenden vender ud mod midten af salen, og de hænges om dagen op på muren; midt i salen stå skolebordene, der tillige tjene til spiseborde. Af større fællesrum findes der kun 2: kirken og det såkaldte „theater“, hvilket vil sige en stor sal, hvori elevernes for-

skellige lege og fornøjelser foregå og hvor også de musikalske øvelser finde sted, thi de italienske anstalter besidde ligesom de belgiske, engelske og franske stærke musikkorps, og der foretages daglig musikalske øvelser. Disse indretninger overgå i simpelhed og hensigtsmæssighed alt, hvad jeg endnu har set, og stå i den skarpeste modsætning til den grænseløse ødselhed med pladsen, som nu så hyppigt finder sted i nyanlagte forbedringsanstalter, og som, om den end ikke helt forpurrer, at de anlægges i større mængde, så dog gør det besværligt, og jeg har ikke fundet, at de i nogen henseende have haft skadelige følger. Luften var frisk, senge, borde og gulve rene, hver ting var på sin plads, og uorden var ingensteds at se. Ligeså simpel, billig og praktisk er planen til den udtrykkelig i denne hensigt opførte anstalt *al Patronato (via Quadronno nr. 42)*. Den øverste ledelse af samtlige tre kombinerede anstalter er i hænderne på et af sex personer bestående bestyrelsesråd, hvoraf to tages af provinsialrådet, to af byrådet og to af selskabets mest fremragende medlemmer eller velgørere. Præsidenten udnævnes af indenrigsministeriet; desuden er der ved siden af dette bestyrelsesråd stillet en kommissarius fra hver af de to ministerier, indenrigs- og justitsministeriet. Der afholdes møder to gange om måneden.

Medlemmerne ere, alt efter det af dem ydede bidrags størrelse, faste eller årsmedlemmer; der gives også æresmedlemmer. Medlemmerne indkaldes en gang om året til en generalforsamling, hvori de modtage beretning og regnskab, foretage valg, og hvori hver enkelt har ret til at fremkomme med forslag.

Den specielle ledelse af hver af de tre anstalter er overdraget til en direktør, som har en viceinspektør til medhjælp. Som optagelsesbetingelser, der gælde for alle lærlinge, er sat en alder af ikke under otte og ikke over sexten år, en fuldkommen, af anstaltens læge attesteret sundhedstilstand og en skriftlig erklæring fra de personer, som enten helt eller delvis betale for eleven, om at ville

betale i rette tid og til enhver tid igen tage den optagne tilbage, når det af en eller anden grund bliver nødvendigt, at han fjernes fra anstalten. Forsømte unge mennesker under tolv år skulle sendes til *Parabiago*, de, som ere over tolv år, til *al Marchiondi*, og det samme gælder dem, som ere over tolv år gamle, og som ved retskendelse ere henviste til en anstalt formedelst tiggeri, lediggang og vagabondering. *Parabiago* skal tillige gøre tjeneste som en landvæsensanstalt (*colonia agricola*) for unge mennesker fra landet. I alle tre anstalter finder en særegen klassifikation sted: a. de unge mennesker, som ere udsatte ifølge forældremyndigheden, b. de unge mennesker, som ere i varetægtsarrest¹⁾, c. de unge mennesker, som ved retskendelse ere dømt til *case di custodia*. Som opdragelsesmidler fremhæves navnlig skolen og arbejdet. Skolens timeplan retter sig efter de almindelige, lovlige forskrifter om den elementære undervisning. Tiden er også her gennemsnitlig kun 1½ time om dagen. Arbejdet består i udførelsen af næsten alle de forskellige håndværk, alt efter elevernes tidligere beskæftigelse, dulighed og tilbøjelighed.

I spidsen for hvert værksted står en værkmester, som ved sin side har en assistent, forat eleverne aldrig skulle være alene; begge ere anstaltens embedsmænd. Anvendelse af arbejdere udenfor anstalten er på det strengeste

---

¹⁾ Også i statistiske tabeller for *Case di custodia* anføres for årene 1871 og 1878 henholdsvis 41 og 21 undersøgelsesfanger, hvilket tyder på, at man mangler andre, hensigtsmæssige lokaliteter til disse. De nyere, italienske varetægtsarrester synes dog alle at være forsynede med særegne rum for unge undersøgelsesfanger, som fuldstændig, også arkitektonisk, ere adskilte fra de voksne, hvorom jeg navnlig har overtydet mig, da jeg besøgte det ny undersøgelsesfængsel på Piazza Filangieri i Mailand. Ved denne lejlighed vil jeg, hvad dette fængsels konstruktion angår, særligt fremhæve, at der er indrettet specielle afdelinger både for dem, som ere under transport, og for dem, som bekoste sig selv.

forbudt værk mestrene og kan kun ske ganske undtagelsesvis med direktørens tilladelse.

Årsberetningen for 1879, fremlagt i generalforsamlingen af 22. April 1880, indeholder herom følgende oversigt: 51 lærlinge beskæftigedes som trykkere, 12 som bogbindere, 3 som lithografer, 58 som skomagere, 13 som skræddere, 3 som vævere, 38 som kunstsnedkere, 46 som snedkere, 39 som smede, 19 som metaldrejere, 19 som drejere, 6 som instrumentmagere, 4 som vadskere, 4 som tjenere, 16 med køkken- og landvæsensarbejder. Som disciplinære straffe nævnes: advarsler, afknappelse i kosten, udelukkelse fra legene, forbud mod sammenkomst med forældre og pårørende, forpligtelse til at erstatte anrettet skade, cellefængsel, som kan skærpes ved borttagelse af seng eller varm mad, hensættelse i straffeafdelingen, som igen har en streng sektion (*compagnia di disciplina — sezione di rigore* — disse to straffes særkende eller forskel ere ikke nøjere angivne), udstødelse af anstalten; straffene kunne dels idømmes af direktøren, dels af bestyrelsesrådet, dels kun på andragende fra dette af generaldirektøren.

Den rekreationstid, som tages fra skolen og arbejdet, skal i særdeleshed anvendes til musik og gymnastik.

Lærlingene kunne 30 dage efter optagelsen første gang besøges af deres forældre og formyndere og siden en gang om måneden på søn- og helligdage, og det er dem tilladt en gang om måneden at skrive et brev til disse, som dog, før det afsendes, må forelægges direktøren.

Ud over det et og tyvende leveår kan ingen lærling blive i anstalten. Allerede før den egenlige løsladelse kan han på prøve sættes til arbejde eller i tjeneste udenfor anstalten. Den, der er løsladt til rette tid, vedbliver endnu i tre år at stå i ydre beskyttelsesforhold (*patrocinio esterno*) til anstalten, og hvert halve år indgives der en udførlig skriftlig beretning om ham, i hvilket øjemed opsynet med ham overdrages til en bestemt privatperson eller eventuelt til en anstaltsemedsmand.

Ifølge en statistisk oversigt for årene 1877, 1878 og 1879, som fulgte med den allerede ovenfor omtalte beretning, som overrakte generalforsamlingen den 22de April 1880, var der i disse år optaget 409 unge mennesker af bybefolkningen og 87 af landbefolkningen, deraf 16 fra byen ifølge forældremyndigheden. Af disse 496 optagne vare 68 under 9 år og 194, 144 og 90 henholdsvis under 12, 14 og 18 år; 474 vare ægte fødte, 16 uægte og 16 udsatte; 238 havde begge forældre, 96 kun faderen, 106 kun moderen, og 56 vare forældreløse; forældrene til 7 vare i fængsel; 375 hørte til familier med godt rygte, 121 til familier med dårligt, til de første regnes de 16 fædre, der i henhold til art. 22 i *codice civile* have andraget om deres sønners optagelse. 2 udstødtes; disse vare i aldersklassen mellem 14 og 18 år; der undveg 8, hvoraf 1 i aldersklassen mellem 12 og 14 år, og 7 i aldersklassen mellem 14 og 18 år. Udgåede ere i de samme 3 år 507, hvoraf 420 med opførelseskarakteren „godt“, 44 med „mådelig“ og 43 med „slet“.

Ved siden af disse tre anstalter for drenge findes der i Mailand en ikke mindre betydelig tvangsoptagelsesanstalt for piger, ja ifølge statistiken er den endog den betydeligste og største i hele Italien. Den er grundlagt i året 1859 af præsten CARLO SALERIO og Donna CAROLINA ORSENIGO, hvilken sidste endnu har den øverste ledelse i sin hånd; den er fuldstændig nyopbygget, beregnet til at kunne optage 450 lærlinge og var 1880 belagt med 380. Den bærer navnet: *Casa di Nazaret*. Heri kunne kun de piger optages, som ifølge straffelovens art. 441 ere henviste til opdragelsesanstalter. Anstaltens indkomster bestå i de af staten (også her 89 cent pr. hoved om dagen) eller af kommuner og privatpersoner betalte forplejningspenge, i arbejdsfortjenesten og i frivillige tilskud fra institutionens velyndere. Desto værre har det ikke været mig muligt personlig at tage denne anstalt i øjesyn; for at karakterisere den vil jeg dog anføre nogle bemærkninger af den be-

skrivelse, som LUIGI VITALI giver af den i sit værk „*La Beneficenza in Milano*“, der blev overrakt kongressen. Han siger side 193: „Enhver besøgende føler sig stærkt greben af den fred, orden og arbejdsomhed, som hersker her, og som bør sættes så meget desto højere, når man betænker, af hvor vanskelige elementer det her forsamlede selskab er sammensat. Bygningen selv er ny opbygget lige fra grunden og indrettet netop i denne hensigt. Den er forbunden med en kirke, som ligeledes er helt ny, og som kan gælde for et lille vidunder af pragt og smag; ved sine tre skibe, sine kor ovenover sideskibene, der bæres af rigt forgyldte og med gennembrudt arbejde prydede, byzantinske søjler, minder den beskueren om de skønneste, gamle basiliker, som vi beundre så meget i Rom. Og denne glans og denne pragt, hvormed herrens tjeneste her er omgivet, må ikke anses for det ringeste af de midler, hvorved der skal indvirkes heldbringende på en allerede temmelig fordærvet ungdoms sind og følelser, det er en lille åbning til himlen, åbnet til renselse, til genoprejsning af de livskræfter, som jorden allerede har besmittet eller var nær ved at besmitte.¹⁾

---

¹⁾ Ved siden af denne *casa di Nazaret* findes der endnu følgende anstalter i Mailand, som beskæftige sig med at opdrage og forbedre de unge piger, som enten ere udsatte for at blive fordærvede ved forsømmelse eller allerede ere det (*pericolanti e pericolati*), og som ved deres virksomhed på en storartet måde vidne om den mailandske befolknings beredvillighed til velgørenhed også i denne retning. *Pia Unione* med en formue på 116,130 lironer og en årlig udgift af 5189 lironer; *Pio Istituto della Beata Virgine Addolorata* med en formue på 1,106718 lironer og en udgift af 35707 lironer; *Opera pia de Magistris Gaetano* med en formue på 402563 lironer og en udgift af 26475 lironer; *Pio Istituto delle praverie figlie pericolanti, detto Castiglioni* med en formue på 2,401392 lironer, en årlig udgift af 113365 lironer og en bestand af 144 lærlinge. Disse optages i en alder af 5 til 12 år og blive der til deres 18de eller 20de år; ved løsladelsen modtage de et udstyr af klæder og to trediedels af

Ifølge den ovenfor omtalte *statistica decennale* fra 1870 til 1879 fandtes ved slutningen af året 1879 i følgende byer et eller flere riformatorier med følgende antal lærlinge: I Ancona med 106 mandlige og 26 kvindelige; i Ascoli Piceno med 175 m.; i Assisi med 95 m.; i Belluno — ikke angivet —; i Bergamo med 92 m.; i Bologna — ikke angivet —; i Bosco Marengo med 420 m.; i Brescia med 174 m. og 49 k.; i Brindisi med 120 m.; i Casalmaggiore med 32 m. og 15 k.; i Catania med 74 m.; i Chieri — ikke angivet —; i Chieti med 28 k.; i Crema med 55 k.; i Cremona med 31 m. og 32 k.; i Galuzzo med 82 k.; i Firenze med 148 m.; i Genova med 111 m.; i Lecce med 88 m. og 132 k.; i Milano med 480 m. og 381 k.; i Modena med 67 k.; i Moncucco Torinese — ikke angivet —; i Monteleone Calabro med 31 m.; i Padova — ikke angivet —; i Palermo med 265 m. og 59 k.; i Parabiago — ikke angivet, hører med til rubriken Mailand —; i Perugia med 152 m.; i Piacenza med 25 k.; i Roma med 2 m. og 132 k.; i Scansano — ikke angivet —; i Signa med 60 k.; i Testona presso Moncalieri — ikke angivet —; i Tornio med 89 m. og 71 k.; i Treviso med 137 m. og

---

deres arbejdsfortjeneste i anstalten; ved deres giftermål få de en hjælp til udstyr af 86 lire 32 cent; *Istituto del buon pastore* med en formue på 815200 lire, en årlig udgift af 19080 lire og en bestand af henved 60 individer; *casa di Bellem* henved 100 individer; *Istituto Bianchi*, et værk af en kvinde af almuen (MARIANNA BIANCHI født GUZZOLI), omtrent 190—200 individer; *Piccola casa di S. Giuseppe* med 30—40 individer; *casa della Provvidenza* med 50 individer og *Istituto degli Arzigianelli* med 40 individer. Flere af disse anstalter give sig desuden af med sygepleje og optage også faldne kvinder ligesom vor Magdalenestiftelse. Det nærmere herom kan man finde i et omfattende værk af præsten LUIGI VITALI, direktør for blindeinstituttet i Mailand: *La beneficenza di Milano* (hos GIACOMO RIVOLE) kap. IV: *Pericolanti e pericolati*, side 183—199 — Beretningen for året 1880 er lagt til grund for de anførte talstørrelser.

55 k.; i Udine med 10 m. og i Venezia med 258 m. og 117 k.; det vil sige, der fandtes i 36 byer et eller flere riformatorier i hver; tilsammen talte anstalterne i 30 byer 3000 mandlige og 1386 kvindelige elever, medens der for 6 byers vedkommende mangler detaljerede angivelser; fremdeles er der i ministeriets officielle statistik kun taget hensyn til de riformatorier, som optage unge mennesker, der allerede ere komne i berøring med straffeloven, og ikke til dem, som kun ere bestemte for dem, der ere udsatte for at blive forsømte, hvilket også fremgår deraf, at Mailand i denne statistik kun er taget med for *pia Casa di Nasaret's* vedkommende. Ni af de nævnte riformatorier have navn af „Colonia Agricola“, nemlig Assisi, Brindisi, Chieri, Moncucco Torinese, Monteleone Calabria, Palermo, Perugia, Scansano og Testona. 405 mandlige lærlinge beskæftigedes med agerdyrkning, havedyrkning etc., 192 mandlige og 29 kvindelige vare uden beskæftigelse, 346 mandlige vare endnu i lære, de øvrige arbejdede som udlærte håndværkere; af disse sidste var 1 murer, 74 malere, billedhuggere, mosaikarbejdere, guld- og sølvsmede, 35 forgyldere, 245 bogtrykkere, lithografer, bogbindere etc., 388 grovsmede og kobbersmede, gørtlere, mekanikere etc., 536 kunstsnedkere og snedkere, drejere, karetmagere, lakerere etc., 6 instrumentmagere, 501 skomagere, 288 skræddere, handskemagere, posementmagere, tapetsere etc., 110 måtteflettere og stråarbejdere; 37 musikanter. Af de kvindelige vare 76 beskæftigede med vadsæk, 39 med strikning, 675 med syning, handskemagerarbejde, broderiarbejde, posementmageri etc., 27 med håndarbejder, 115 med vævning af hamp og bomuld og 450 med forskellige andre arbejder.

Hvad tilgang og afgang af lærlinge angår, var der den 1ste Januar 1879 i samtlige anstalter 3469 mandlige og 1311 kvindelige; hertil kom 1049 m. og 339 k., hvoraf henholdsvis 543 og 317 vare indsatte ifølge retskendelse, henholdsvis 79 og 7 ifølge forældremyndigheden; 129 vare flygtninge, som man havde fanget igen; der udgik 1318

m. og 264 k., deraf 1 m. ved udstødelse, 176 m. og 1 k. ved flugt; antallet var således den 31te December 3200 m. og 1386 k. Af disse vare henholdsvis 2890 og 1289 indsatte som følge af retskendelse, henholdsvis 310 og 97 ifølge forældremyndigheden. Tallet på undvigelse beløber sig for årene 1871—1878 inkl., hvad de mandlige elever angår, til 116. 197. 160. 152. 164. 220. 227. 212., og hvad de kvindelige angår i årene 1871, 72, 76, 77, 78: til 3. 1. 1. 1. 3. —; tallet på udstødte var for årene 1872—1878 inkl. af mandlige 39. 12. 13. 7. 8. 10. 6. og af kvindelige i årene 1874, 75 og 77 1. 2. 1. — Elevernes gennemsnitsantal var 3270 m. og 1389 k. pr. dag, og udgifterne beløb sig til 0,80 liron pr. individ pr. dag. — De øvrige, ret vigtige statistiske talstørrelser, som er anførte ved *casa di custodia* angående de unge menneskers alder og familieforhold, de disciplinære straffe, som ere idømte etc. etc., mangle her.

IV.

Spagliardi og externaterne.

Den ovenomtalte præst SPAGLIARDI'S anstrengelser for den forrømte og forbryderiske ungdom ere langt fra at have fundet en afslutning med oprettelsen af de to anstalter, *al Patronato* og *Parabiago*, og med overtagelsen af den øverste styrelse af alle de tre mailandske anstalter. Han er selv slet ikke tilfreds med, hvad han har udrettet, thi han dadler fremfor alt loven, hvorefter han har måttet afpasse sit værk. I et skrift, som han har udarbejdet både for sit eget selakab og også for videre kredse i anledning af beslutningen, som vedtoges i generalforsamlingen af 1872, går han navnlig til felts imod art. 441 i *codice penale* som uforstandig, urigtig, upraktisk og derfor netop skadelig, når der er tale om unge mennesker i tolvårsalderen. Efter hans mening kunne disse, hvad tilregnelighed angår, slet ikke stilles på samme trin som drenge, der ere mere tilårs, og de burde ikke på grund af lediggang, tiggeri eller vagabondering

stikkes ind i en tvangsopdragelsesanstalt, ligesom han også erklærer det for et særdeles sørgeligt og bedrøveligt syn at se disse små, plagede væsner gå forbi sig i *Parabiago*. Han udvikler først, hvor ubetydeligt det, de have gjort sig skyldige i, når man ser nøjere til, dog egenlig er, og at de selv umuligt kunne begribe, hvordan det kan være, at de derfor i årevis skulle berøves deres frihed, familie og omgangskreds og stilles under husordner og disciplinære love, som, om de end forholdsvis ere nok så milde, dog altid ere strenge og navnlig af dem selv må føles som jernhårde. Kun den, der rigtig forstår at bedømme barnets overordentlig raske udvikling i fysisk, moralsk og intellektuel henseende, en udvikling, som kæmper for frihed og bevægelse og er ledsaget af den allerstørste modtagelighed for indtryk udenfra, kan med barnet føle, hvor tungt trykket af årelang indespærring og åndløs afretning hviler på det, og fatte, hvor skadeligt dette tryk under stadig utilfredshed og nag til den ufortjente lod må virke på barnets sind, og hvorledes dette nødvendigvis må ende med at gøre karakteren bitter, det vil sige slet. Hertil kommer, at samvittighedsløse forældre ofte benytte sig af den gunstige lejlighed og ved at forlede deres børn til tiggeri og et omstrejfende liv skaffe sig af med dem så tidligt som muligt, og det ikke alene på statens eller velgørende selskabers bekostning, men til langt større skade i andre retninger. Thi det ofte meget løse familiebånd sønderrives helt, når barnet fjernes, og ordsproget „ude af øje, ude af sind,“ vil ingensteds stadfæstes på en så sørgelig måde som netop her; faderen vil fornegte sønnen, sønnen faderen, og begrebet familie, det vil sige, den kreds af personer, som blodets bånd sammenknytter i lykke og ulykke, i glæde og sorg, forpligtelse til gensidig sammenhold og kærlighed, forpligtelse til omsorg og opdragelse på den ene side og agtelse og lydighed på den anden side — alt det vil gå tabt — gå tabt også i barnets bryst, og her for bestandig og uden nogen mulighed for igen at kunne opvække, hvad der er uddødt.

Fremdeles må man ikke undlade at tage hensyn til, at småbørns samkvem med unge forsømte mennesker, som ere i besiddelse af mange slags slette tilbøjeligheder, stedse vil være til den største skade for dem, da det selv under den strengeste husorden, og selv om man drager omsorg for at adskille de forskellige aldersklasser på enhver måde, ikke er muligt at undgå, at de jo på mangfoldig måde komme i berøring med hinanden, hvorved de ældre altid ville få en skadelig indflydelse på de yngre. Rigtig nok kan dette ikke fuldt ud finde anvendelse på *Parabiago*, fordi der her til optagelse fordrøs, at vedkommende ikke må have fyldt sit tolvte år, men af sådanne anstalter findes der kun ganske enkelte, i almindelighed komme alle de, som ere dømte efter art. 441 i *codice penale*, uden noget hensyn til alder i en og samme anstalt. Han appellerer til alle anstaltsdirektørers dom om, hvorvidt en adskillelse praktisk kan gennemføres, således som den theoretisk er fremsat og er kommen til udtryk i reglementet.

Han fordrer derfor, at børn til deres tolvte år skulle beholde deres frihed og blive i deres familie, foreslår, hvis opdragende indvirkning fra anden side gøres fornøden, at der skal oprettes externater for dem, og beråber sig på de gunstige resultater, som man er kommen til i Mailand og Neapel ved forsøg i det små; men han forlanger som en nødvendig forudsætning for, at dette skal kunne trives, indførelse af almindelig skoletvang, uden hvilken man ikke kan gøre regning på en tilstrækkelig tilstrømning af børn til externaterne. At denne fordring er fremkommen, får forhøjet interesse derved, at externaterne i deres moderland, Nordamerika, just have mangel på skoletvang at takke for deres oprettelse, men man kan ikke modsige en mand, der kender sit lands forhold så godt, når han påstår — hvilket han også ofte har gentaget overfor mig —, at externaterne ikke ved sådanne midler alene, som børnenes underhold, anskaffelse af skoleutensilier, uddeling af præmier og oprettelse af sparebøsser etc. kunne udøve tiltrækningskraft

nok til at fratage de behageligheder og fordele, som ere forbundne med at skulke fra skole, med tiggeri og tilfældig fortjeneste ved små håndsrækninger, deres indflydelse. Det fremgår også tydeligt af andre grunde, at skoletvang og externater godt kunne forliges, og at de sidste ere meget godt skikkede til at befordre det, man tilstræber med skoletvang. Han henviser endelig til de langt ringere udgifter ved externater, og påviser, at det er muligt med de samme midler, som man hidtil har arbejdet med, at delagtiggøre et forholdsvis langt større antal børn i opdragelsens vel-signelser ved disciplin, skole og arbejde. Der er nu også indført skoletvang i Italien ved lov af 15. Juni 1877, men dog med sådanne indskrænkninger, at den ikke alene ikke kan fremme, men endog helt umuliggør udviklingen af externaterne. Art. 2 i denne lov bestemmer f. ex.: „skoletvungen indskrænker sig til den lavere, elementære undervisning (*corso elementare inferiore*), varer i reglen fra det fyldte sjette til det fyldte niende år og omfatter de første kundskaber om et menneskes og en borgers (*cittadino*) pligter, læsning, skrivning, begyndelsesgrundene i det italienske sprog, regning og det metriske system; skoletvungen bortfalder endogså før, når barnet med godt udfald består en examen i ovennævnte læregenstande; denne examen afholdes enten i skolen eller for skoleudvalget (*delegato scolastico*) i forældrenes eller børnenes andre pårørendes nærværelse. Når prøven får et uheldigt udfald, strækker skoletvungen sig for et sådant barns vedkommende til fuldendelsen af det tiende år.

Hertil kommer endnu fremdeles forskellige dispensationer begrundet på lang vej til skolen etc., og med denne lov og SPAGLIARDIS påfølgende død i år i foråret, han, som var en af de betydeligste, indflydelsesrigeste og mest hengivne forkæmpere for forbedring i forsømte og fordærvede unge menneskers stilling, må man vel anse externaternes indlemmelse i tvangsopdragelsesanstaltens system for foreløbig at være lagt *ad acta*.

V.

Prof. Michele Pellegrinos skrift og reformforslag.

Langt videre end SPAGLIARDI går en anden reformator, Professor MICHELE PELLEGRINO, direktør for et *reformatorio*. Han overrakte forrige år rigets senatorer og deputerede et skrift, i hvis første og andet afsnit han belyser tilstanden i *case di custodia* og *riformatori* og med fremhævelse af den bestående slette tilstand fremkommer med sine forslag til forandring. Han dadler den karakter af straffeanstalt, som er påtrykt *case di custodia* ved cellebygningen, ved anvendelse af fængselsopsynsmænd og ved, at man giver lærlingene numere i stedet for at nævne dem ved navn etc., og som, idet den viser sig på en så rå og ukærlig måde, fuldstændig umuliggør ethvert opdragende indtryk, ikke just på den varmtfølede og modtagelige drengs sind, men på den mistænksomme og indesluttede fanges. Han opstiller som modsætning til de lømte delinkventers i det hele taget langt kortere straffetid det lange tidsrum, hvori tiggere og vagabonder kunne dømmes til straffeopdragelse, medens man jo dog må antage, at der findes en langt større perversitet i tilbøjeligheder hos de første end hos de sidste. Han påviser, at der under det korte ophold i *case di custodia* langtfra kan opnås en sådan uddannelse og færdighed i et arbejde, at den vil være tilstrækkelig til livets ophold, og at beskæftigelsen her ikke er anlagt med dette mål for øje og slet ikke udfylder den plads, som tilkommer den som opdragende faktor i almindelighed, og som den burde indtage med hensyn til lærlingens fremtid, der indtil den tid har stået tilbage i økonomisk udvikling. Hvad *riformatorierne* angår, beklager han fremfor alt, at de fleste af disse, da de ikke selv besidde nogen formue, ere altfor optagne af omsorgen for deres existents og derved nødes til først og

fremmest at lægge vægt på den størst mulige fortjeneste ved arbejdsanstalten.¹⁾

Herved forsømmes skolen, herved gør man lærlingen til en daglejer, herved går arbejdets opdragende moment tabt, herved træder spekulationens beregning i stedet for glæden over det erhvervede, herunder lider endelig den enkeltes uddannelse overensstemmende med hans ejendommelighed og dulighed, thi han arbejder ikke på det, han ønsker og har lyst til, men på det, som indbringer de fleste penge. Han beklager fremdeles den isolerede stilling, som de nuværende riformatorier indtage indbyrdes og ligeoverfor *case di custodia*, og den næsten fuldstændige mangel på opsyn med dem fra statens side.

I tredje afsnit fremkommer han dernæst med sine forbedringsforslag, som i alt væsentligt kunne sammenfattes i følgende:

1. *Case di custodia* skulle, idet man opgiver den nuværende bygningsmåde, udskiller fængselsopsynsmænd af personalet og forandrer husordenen, fra straffeanstalter omdannes til straffeopdragelsesanstalter, og man skal ved lov gøre det muligt at holde lærlingene længere tilbage i dem, end den retslige dom bestemmer. Hvad forandring i personale angår, da beråber han sig navnlig på, hvad ministeren NICOTERA har sagt med hensyn til nødvendigheden af at indsætte en særegen opdrager.

---

¹⁾ Hvor besynderlige arbejdsforholdene i enkelte af de private anstalter må være, herfor giver OETKER i sin artikel om opdragelsesanstalter for forsømte børn i dobbeltheft nr. 114 og 115 af „Tydske tids- og stridsspørgsmål“ et talende bevis. Om det „evangeliske asyl for faderløse og forsømte drenge“ i Florenz, grundlagt 1878 og for nærværende tid under ledelse af en vis dr. COMMANDI, hedder det: „Arbejdstiden er 6 timer om dagen. I spidsen for værkstederne stå dilige mestre, som leje de anstalten tilhørende rum og betale omtrent 300 mk. i årlig leje til anstaltens kasse foruden den lille ugeløn, som enhver dreng får i forhold til, hvad han udretter“.

2. Større understøttelse fra staten til riformatorierne end hidtil, hvilket man lettest opnår ved forhøjelse af forplejningsudgifterne pr. individ pr. dag, men som dog også kan iværksættes på andre måder. Allerede den første modalitet vil have vigtige følger, da af alle de for hånden værende privatanstalter syv og tyve ifølge statuterne optage børn, som henvises til dem mod erlæggelse af det bestående forplejningsbidrag.

3. Alle, der ere retslig dømt på grund af en forbrydelse eller forseelse, skulle hensættes i straffeopdragelsesanstalterne alene, alle andre unge mennesker i riformatorierne alene.

4. Inddeling af riformatorierne i landanstalter og industrielle anstalter, og en virkelig og fuldstændig gennemførelse af det arbejdsystem, som ligger til grund for denne inddeling i modsætning til såkaldte *colonie agricole*, som vel bære dette navn, men som i virkeligheden for fortjenestens skyld for største delen eller fortrinsvis beskæftige deres lærlinge med fabrikarbejde.

5. Man skal gøre det muligt for lærlingene at blive forflyttede fra et riformatorio til et andet, alt eftersom enhvers anlæg, mangelen på passende beskæftigelse for ham i den tidligere anstalt, hans sundhedstilstand etc. gør det ønskeligt eller nødvendigt, hvorved der navnlig tænkes på forflyttelse fra landanstalter til industrielle anstalter og omvendt.

6. *Case di custodia* skulle anvendes til straffeanstalter for ulydige lærlinge fra riformatorierne, i hvilken hensigt der oprettes en *sesione di rigore* i de førstnævnte; i tilfælde af tydelig forbedring skal den straffede kunne flyttes tilbage igen.

7. Fanger fra *case di custodia* skulle kunne forflyttes til riformatorierne som belønning for god opførsel gennem flere år, en bestemmelse, som man f. ex. også finder i de belgiske straffeanstalters reglement.

8. Der skal indsættes en generaldirektør for samtlige *case di custodia* og riformatorier (ligesom i England ved

oprettelsen af *reformatory schools*), som har det hverv at bringe alle de i det foregående opregnede fordringer til udførelse, og som navnlig stadig skal have et vågent øje med arbejdsforholdene i anstalterne.

Han ledsager disse sine forslag med nogle ord, som vistnok fortjene, at man lægger sig dem paa hjerte, og som give en udmærket karakteristik af forfatteren både med hensyn til hans dygtighed som kritiker i denne genstand og hans stilling overfor det brændende spørgsmål om unge menneskers behandling. Jeg vil derfor også benytte dem som slutning på dette arbejde, hvori både hans skrift, som han godhedsfuldt har meddelt mig, og hans personlige forhandling med mig forrige år har haft deres store, velfortjente andel; han siger side 48:

„Disse få ord har jeg ikke i sinde at fremsætte som et fuldstændigt udkast: — de udtrykke blot mine tanker om disse ulykkelige børn og om vore institutioner til at forbedre dem; jeg skriver dette efter at have besøgt Europas vigtigste forbedringsanstalter og efter en moden undersøgelse af hine anstalter og af de løsladte mindreårige, af de årsager, som fremkalde ondet, og af virkningerne af vore forholderegler.“

Kort og godt: For hjertets fordærvelse, et sødelt hjerte; ved tegnet på den smittende sygdom, et hurtigt forebyggelsesmiddel; og hvis man venter med at bøde på den vaklende bro, så er et offer noget, man må vente sig.

Dr. H. FÖHRING.
